

2023 жылғы қаңтардағы температуралық тұрақсыздық

Айдың бірінші онкүндігінде жылу мен ылғалға толы Атлантикалық циклондар сериясының өтуі Қазақстан аумағында жылы ауа райын тудырды. Рекордтық көрсеткіштер температура мен жауын-шашын бойынша байқалды. Мысалы, 02 қаңтарда Атырау (Атырау облысы) метеостанциясында ең жоғары ауа температурасы $+9,4^{\circ}\text{C}$ тіркелді, осылайша 1958 жылғы рекорд ($+5,4^{\circ}\text{C}$) жаңартылды, Жаңауштоған метеостанциясында (Атырау облысы) ең жоғары ауа температурасы $+10,2^{\circ}\text{C}$ болды, соңғы рет сол күні абсолюттік максимум 1971 жылы ($+7,8^{\circ}\text{C}$) байқалды, Құлсары метеостанциясында (Атырау облысы) термометр бағаны $+5,7^{\circ}\text{C}$ белгісіне жетті, бұл 1958 жылғы рекордты ($+3,9^{\circ}\text{C}$) жаңартты, Тайпақ метеостанциясында (Батыс Қазақстан облысы) ең жоғары ауа температурасы $+6,4^{\circ}\text{C}$ болды, осылайша, 1948 жылғы ауа температурасы $+4,3^{\circ}\text{C}$ құраған рекордынан асты. 05 қаңтарда бірқатар метеорологиялық станцияларда ауаның ең жоғары температурасы бойынша рекордтар байқалды: Арал метеостанциясында (Қызылорда облысы) ауа температурасы $+3,8^{\circ}\text{C}$ құрады, соңғы рет сол күні 1948 жылы рекорд $+2,9^{\circ}\text{C}$ болды, Балқаш метеостанциясында (Қарағанды облысы) термометр бағаны $+2,4^{\circ}\text{C}$ белгісіне жетті, осылайша 2010 жылғы рекорд ($+2^{\circ}\text{C}$) жаңартылды, Есіл метеостанциясында (Ақмола облысы) ауаның максималды температурасы $+0,9^{\circ}\text{C}$ болды, 1979 жылдың дәл осы күні ауа температурасы 0° құраған болатын, Семей метеостанциясында (Абай облысы) ауа температурасының рекордтық көрсеткіші $+3,5^{\circ}\text{C}$ белгісіне жетті, осылайша 1979 жылғы рекорд ($+3^{\circ}\text{C}$) жаңартылды. 08 қаңтарда Кішкенекөл метеостанциясында (Солтүстік Қазақстан облысы) абсолютті максимум $+2,0^{\circ}\text{C}$ тіркелді, осылайша 2022 жылғы $+1,1^{\circ}\text{C}$ құраған рекордтан асты.

Сондай-ақ, табиғи гидрометеорологиялық құбылыстардың критерийлеріне жеткен өте қатты қар байқалды. Мысалы, Түркістан облысында өте қалың қар жауды: 02-03 қаңтарда Ащысай метеостанциясында жауын - шашын мөлшері 31,4-53 мм құрады, нормасы 72 мм, 03 қаңтарда Қожахметова метеостанцияда -37,7 мм (норма 52 мм). 05 қаңтарда АМС (автоматты метеорологиялық станция) Сограда (Шығыс Қазақстан облысы) өте қатты қар - 20 мм тіркелді. Онкүндіктің соңында 09-10 қаңтар күндері Шуылдақ метеостанциясында (Түркістан облысы) өте қатты қар жауды - 27,2 мм, нормасы 72 мм.

Жамбыл облысында 03, 06 қаңтарда қатты жел байқалды, екпіні 30-36 м/с-қа жетті: 03 қаңтарда Тараз, Қаратау және Саудақент метеостанцияларында, сондай-ақ Ынтымақ АМС, 06 қаңтар Нұрлыкент АМС, 10 қаңтар Жосалы Кезен асуы АМС (Алматы облысы), Достық АМС (Жетісу облысы).

10 қаңтарда Жаркент (Жетісу облысы) М-да көріну қашықтығы 50 м құрайтын өте қалың тұман байқалды.

Екінші және үшінші онкүндіктерде республика аумағында жауын-шашынсыз және желсіз антициклоналды ауа райы басым болды. Солтүстік-батыс антициклонының әсерімен және Моңғол антициклонының күшеюімен республиканың басым бөлігінде аязды күндер байқалды, тіпті еліміздің солтүстік және оңтүстік аймақтарында температуралық рекордтар байқалды. Мысалы, 10 қаңтарда Ақтау метеостанциясында (Маңғыстау облысы) ауаның ең төменгі температурасы $-15,9^{\circ}\text{C}$ құрады, осылайша 1974 жылғы рекорд (-13°C) жаңартылды, Есіл метеостанциясында (Ақмола облысы) термометр бағаны

-41°C белгісіне жетті, соңғы рет сол күні абсолютті минимум 1996 жылы -36,5°C құрады, Қарабұтақ метеостанциясында (Ақтөбе облысы) ауа температурасының рекордтық көрсеткіші -34,7°C белгісіне жетті, бұл 2015 жылғы рекордты (-25,7°C) жаңартты, сол күні Мұғалжар метеостанциясында (Ақтөбе облысы) ауаның ең төменгі температурасы -32,3°C болды, осылайша 1996 жылғы ауа температурасы -26,7°C болған кездегі рекордтан асты. 13 қаңтар еліміздің оңтүстік аудандарына рекордқа толы күн болды. Мысалы, Тараз метеостанциясында (Жамбыл облысы) термометр бағаны -26,9°C белгісіне жетті, осылайша 1974 жылғы рекорд (-23°C) жабылды, Шардара метеостанциясында (Түркістан облысы) ауа температурасының рекордтық көрсеткіші -22,8°C белгісіне жетті, 1974 жылы сол күні ауа температурасы -16,6°C-ты құраған болатын, Шымкент метеостанциясында (Түркістан облысы) ең төменгі ауа температурасы -25,2°C құрады, осылайша 1974 жылғы рекордтық көрсеткіш (-19,6°C) жаңартылды.

Астана қаласында 2023 жылғы қаңтарда метеорологиялық бақылаулар деректері бойынша ең төменгі ауа температурасы 10-11 қаңтарда -32,8°C құрады, ең жоғары ауа температурасы 08 қаңтарда +1,9°C болды. Бір айда жауған жауын-шашын 26 мм (норма 18 мм) болды, бұл норманың 146%-ын құрады.

Температурные качели в январе 2023 года

В первой декаде месяца прохождение серий Атлантических циклонов, наполненные теплом и влагой, обусловили комфортную погоду на территории Казахстана. Рекордные показатели наблюдались как по температуре, так и по осадкам. Например, 02 января на метеостанции Атырау (Атырауская область) была зафиксирована самая высокая температура воздуха +9,4°C, тем самым был перекрыт рекорд 1958 года, (+5,4°C), на метеостанции Жанауштоган (Атырауская область) максимальная температура воздуха была +10,2°C, в последний раз в этот же день абсолютный максимум отмечался в 1971 году (+7,8°C), на метеостанции Кульсары (Атырауская область) столбики термометров достигли отметки +5,7°C, был перекрыт рекорд 1958 года (+3,9°C), на метеостанции Тайпак (Западно-Казахстанская область) самая высокая температура воздуха была +6,4°C, тем самым был перекрыт рекорд 1948 года, когда температура воздуха составила +4,3°C. 05 января на ряде метеорологических станций наблюдались рекорды по максимальной температуре воздуха: на метеостанции Аральск (Кызылординская область) температура воздуха составила +3,8°C, был перекрыт рекорд 1948 года (+2,9°C), на метеостанции Балхаш (Карагандинская область) столбики термометров достигли отметки +2,4°C, тем самым был перекрыт рекорд 2010 года (+2°C), на метеостанции Есиль (Акмолинская область) максимальная температура воздуха была +0,9°C, в этот же день 1979 году температура воздуха составила 0°, на метеостанции Семей (Абайская область) рекордный показатель температуры воздуха достиг отметки +3,5°C, был перекрыт рекорд 1979 года (+3°C). 08 января на метеостанции Кишкенеколь (Северо-Казахстанская область) был зафиксирован абсолютный максимум +2,0°C, тем

самым был перекрыт рекорд 2022 года (+1,1°C).

Также наблюдался очень сильный снег, достигший критериев стихийных гидрометеорологических явлений (СГЯ). Например, в Туркестанской области был очень сильный снегопад: 02-03 января на метеостанции Ачисай количество выпавших осадков составило 31,4-53 мм, при норме 72 мм, 03 января на метеостанции им. Кожаметова - 37,7 мм (норма 52 мм). 05 января на АМС (автоматическая метеорологическая станция) Согра (Восточно-Казахстанская область) был зафиксирован очень сильный снег - 20 мм. В конце декады 09-10 января на метеостанции Шуылдак (Туркестанская область) был очень сильный снег - 27,2 мм, при норме 72 мм. В Жамбылской области 03, 06 января наблюдался очень сильный ветер, порывы достигали 30-36 м/с: 03 января на метеостанциях Тараз, Каратау и Саудакент, а также на АМС Ынтымак, 06 января на АМС Нурлыкент; 10 января на АМС Перевал Жосалы Кезен (Алматинская область), на АМС Достык (область Жетісу).

10 января на М Жаркент (область Жетісу) наблюдался очень сильный туман с видимостью 50 м.

Во второй и третьей декадах на территории республики преобладал антициклональный тип погоды, без осадков и слабым ветром. С влиянием Северо-западного антициклона и усилением Монгольского антициклона на большей части республики наблюдались морозные дни, даже были отмечены

температурные рекорды как в северных, так и в южных регионах страны. Например, 10 января на метеостанции Актау (Мангистауская область) минимальная температура воздуха составила -15,9°C, тем самым был перекрыт рекорд 1974 года (-13°C), на метеостанции Есиль (Акмолинская область) столбики термометров достигли отметки -41°C, последний раз в этот же день абсолютный минимум отмечался в 1996 году и составил -36,5°C, на метеостанции Карабутак (Актюбинская область) рекордный показатель температуры воздуха достиг отметки -34,7°C, что перекрыл рекорд 2015 года (-25,7°C), на метеостанции Мугоджарская (Актюбинская область) в этот же день минимальная температура воздуха составила -32,3°C, тем самым был обновлен рекорд 1996 года, когда температура воздуха составляла -26,7°C. 13 января было рекордным в южных регионах страны. Например, на метеостанции Тараз (Жамбылская область) столбики термометров достигли отметки -26,9°, был перекрыт рекорд 1974 года (-23°C), на метеостанции Шардара (Туркестанская область) рекордный показатель температуры воздуха достиг отметки -22,8°C, в этот же день в 1974 году температура воздуха составила -16,6°C, на метеостанции Шымкент (Туркестанская область) минимальная температура воздуха составила -25,2°C, тем самым был обновлен рекордный показатель 1974 года (-19,6°C).

В г. Астана за январь 2023 года самая низкая температура воздуха по данным метеорологических наблюдений была зафиксирована 10-11 января

-32,8°C, самая высокая температура воздуха - 08 января и составила +1,9°C. Осадков за месяц выпало 26 мм, при норме 18 мм, что составило 146% от нормы.